

Évközi 30. vasárnap

Sir 35,15b-23

„Az imádság a felhőkig hatol”

Az özvegynek a könnye, mely arcán végigpereg, és a zokogása nem az ellen szól-e, aki azt okozta? Aki szívből szolgálja, azt az Úr elfogadja, s az imádsága a felhőkig hatol fel. A nyomorgók jajszava áthatol a felhőkön, és nem csendesül, amíg el nem éri célját. Nem tágít, amíg rá nem tekint a Magasságbeli, s amíg nem szolgáljat neki igazságot. És az Úr nem késik: türelmes hozzájuk, amíg meg nem törí elnyomóik derekát, amíg vissza nem fizet a pogány népeknek, amíg a dölgyfösök hadát szét nem veri, amíg el nem törí a gúnyolódók botját, amíg tettéért meg nem fizet az embernek, a viselkedéséért, álnoksága szerint, amíg igazságot nem szolgáljat népének, és örömet nem szerez neki irgalmában.

Az Ószövetségben gyakorta találkozunk sírással. Érdekes módon Mózes kétségbeesetten síró kisgyermekként érkezik a világba: „Akkor a fáraó leánya lejött fürdeni a folyóhoz, kísérei közben a parton sétáltak. Észrevette a kosarat a nád között, s odaküldte szolgálóját, hogy vegye ki. Amikor kibontotta, látta, hogy egy nyöszörgő gyermek van benne. Résztvét ébredt benne iránta és így szólt: »Egy héber gyerek!«” (Kiv 2,5–6). Néha a felnőttek is hullatnak örömkönnyeiket, mint József, amikor meglátta testvéreit: „Erre József elsietett, mert testvérének láttára mélyen megrendült lelkében, és ki kellett sírnia magát. Bement a belső szobába és ott kisírta magát” (Ter 43,30). Sírhat persze egy egész nép is: „De akadt köztük gyülelész népség, amelynek kívánságai támadtak, s így Izrael fiai is újra sírtak, mondván: »Ki ad nekünk húst enni?«” (Szám 11,4). Sírva térnek haza a fogságból a prófécia szerint: „Sírova mentek el innen, de megoigasztalóda vezetem őket vissza. Forrásvizetekhez vezérelm őket, sima ösvényeken, nehogy elessenek. Mert atyjává lettem Izraelnek, és Efraim elsőszülött fiam” (Jer 31,9).

Legfőképpen a fájdalom vagy a szomorúság miatt sírnak – például a gyermektelen Anna a szentélyben: „Így ment ez évről évre. Minden alkalommal, amikor csak fölmentek az Úr templomához, sértegette. Ezért Hanna sírt és nem evett semmit” (1Sám 1,7 sköv). A próféta előre megsírhatja a meglátott veszedelmet: „Közben maga elé meredt, s egészen meg volt indulva; az Isten embere könnyezett. Hazael megkérdezte: »Miért könnyezik az én uram?« Így felelt: »Egy tudom, hogy majd gonoszul bánsz Izrael fiaival!«” (2Kir 8,11–12). A próféta megjövendöli a csapást, amely sírást fog okozni: „Rajta! Hivassátok a siratóasszonyokat, hadd jöjjenek; küldjétek olyanokért, akik jól tudnak sírni!” (Jer 9,16).

Isten előtt több okból sír az ember. Először is így alázkodik meg és kéri segítségét: „Akkor visszafordultatok és sírtok az Úr színe előtt. Az Úr azonban nem hallotta meg sírásukat és nem vetett ügyet rátok” (Deut 1,45). Az egyik leg-

különösebb Dávid sírása az Isten előtt, aki csak addig teszi, amíg gyermeke meg nem hal, mert reménykedik Isten könyörületében: „Amíg a gyermek még élt, böjtöltem és sírtam, mert azt gondoltam, ki tudja, hátha megkönyörül rajtam az Úr, és életben marad a gyerek. De most, hogy meghalt, minék böjtöljek tovább? Hát visszahozhatom? Én utána megyek, de ő nem tér hozzám vissza” (2Sám 12,22–23). Úgy tűnik az Isten előtti sírás a megbocsátás előfeltétele: „Ezt mondja az Úr: Késedelem nélkül térjetek vissza hozzám teljes szívetekből, böjtölve, sírva és gyászolva. A szíveteket szaggassátok meg, ne a ruhátokat. Térjetekek vissza az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert jóságos és irgalmas, nagy a türelme és csupa könyörület; utálja a gonoszsgót” (Jo 2,12–14).

Jézus megjövendöli a sírást az ítélet előtt: „Jaj nektek, akik most jóllaktok, mert éhezni fogtok! Jaj nektek, akik most nevettek, mert sírni és jajgatni fogtok!” (Lk 6,25). Beszél a kárhozottak sírásáról is: „Lesz sírás és fogcsikorgatás, amikor Ábrahámot, Izsákot, Jákobot és a prófétákat mind az Isten országában látjátok, magatokat meg kirekesztve” (Lk 13,28). Aki viszont saját könnyei miatt sír, az bocsánatot nyer: „Megállt hátul a lábánál, és sírva fakadt. Könynyeit Jézus lábára hullatta, majd hajával megtörölte, elárasztotta csókjaival, és megkenste illatos olajjal” (Lk 7,38). Sőt akik az Isten országát siratják, azoknak eszkatológikus reménységet hirdet: „Boldogok, akik szomorúak, mert majd megvigasztalják őket” (Mt 5,4). Jézus maga is sír Jeruzsálem felett, amely elmulasztotta a megtérését: „Amikor közelebb érve megpillantotta a várost, megsíratta. »Bárscak te is felismernéd – mondta – legalább ezen a napon, ami békeségedre volna. De el van rejtve szemed előtt!«” (Lk 19,41 sköv). Azt is megjövendöli tanítványainak, hogy miközben a világ örül, addig ők sírnak: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ti sírtok majd és jajgattok, a világ azonban örülni fog. Szomorkodtok, de szomorúságotok örömmre változik” (Jn 16,20).

Jézus maga is sír Lázár sírjánál: „Amikor látta, hogy sírnak, Jézus lelke mélyéből felsírt. »Hova tettétek?« – kérdezte megindultan. »Gyere, Uram – felelték –, és nézd meg!« Jézus könnyekre fakadt. Erre a zsidók megjegyezték: »Nézzétek, menynyire szeretettel!«,» (Jn 11,35). Akik pedig őt szerették, azok siratják, amikor őt viszik megfeszíteni: „Nagy tömeg követte, asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. Jézus hozzájuk fordult: »Jeruzsálem leányai – mondta nekik –, ne engem sirassatok. Inkább magatokat és gyermekeiteket sirassátok!«” (Lk 23,27). Hasonlóan siratják meg a tanítványok a mártírokat is, például Istvánt: „Istoánnak az istenfélő emberek megadták a végtisztsésgéget, s nagyon megsíratták” (ApCsel 8,2).

A jelen szöveg az özvegyek könnyéről beszél, amely vádolja azt, aki okozta és felhat az Isten elé. Azt a tehetetlen lelki állapotot mutatja be, amely egyszerre fakad a fájdalomból és a megnyomorítottak értetlenségéből, akik Istentől reméltek segítséget. Ez a sírás vádolja az embereket, de kemény kérdés az Istennek is. Miért engedte meg a gonoszok győzelmét? A vádló kérdést azzal oldja fel a szerző, hogy hirdeti: Isten letekint a síróra. Minden igazi vigasztalás Istentől jön, a gonoszok képesek meggyötörni az embert, de Isten minden szomorúságot képes megvigasztalni, mert közelről ismeri az emberi nyomorúságot – testében tapasztalta meg azt.